

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 4 sierpnia 2026 r.

Poz. 4827

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NPII.4131.1.486.2026 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 30 lipca 2026 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XXIV/423/26 Rady Miasta Tychy z dnia 25 czerwca 2026 r. w sprawie zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dla nauczycieli pełniących funkcje kierownicze, zasad zwalniania z realizacji tego obowiązku oraz określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dla niektórych stanowisk nauczycieli zatrudnionych w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Tychy, w części określonej w § 3 uchwały, jako sprzecznej z art. 42 ust. 7 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2026 r. poz. 515 ze zm.), dalej jako „ustawa” w zw. z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78 poz. 483 ze zm.), dalej jako „Konstytucja RP”.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 25 czerwca 2026 r. Rada Miasta Tychy przyjęła uchwałę Nr XXIV/423/26 w sprawie zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dla nauczycieli pełniących funkcje kierownicze, zasad zwalniania z realizacji tego obowiązku oraz określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dla niektórych stanowisk nauczycieli zatrudnionych w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Tychy, dalej jako „uchwała”.

W podstawie prawnej uchwały wskazano m.in. przepisy art. 42 ust. 6 i 7 ustawy.

Wskazana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 30 czerwca 2026 r.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru uznał, iż w części jest ona niezgodna z prawem i powinna zostać wyeliminowana z obrotu prawnego w tej części – z przyczyn opisanych poniżej.

Zgodnie z treścią art. 42 ust. 6 ustawy: *Dyrektorowi i wicedyrektorowi szkoły oraz nauczycielowi pełniącemu inne stanowisko kierownicze w szkole, a także nauczycielowi, który obowiązki kierownicze pełni w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze, obniża się tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć w zależności od wielkości i typu szkoły oraz warunków pracy lub zwalnia się ich od obowiązku realizacji zajęć, o których mowa w ust. 3.* Natomiast art. 42 ust. 7 pkt 2 ustawy stanowi: *Organ prowadzący szkołę lub placówkę określa: 2) zasady udzielania i rozmiar obniżek, o których mowa w ust. 6, oraz przyznaje zwolnienia od obowiązku realizacji zajęć, o których mowa w ust. 3.* Z kolei ust. 3 omawianego przepisu ustawy stanowi, że: *tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, nauczycieli zatrudnionych w pełnym wymiarze zajęć ustala się, z zastrzeżeniem ust. 2a i 4a, według norm określonych w tabeli zawartej w tym przepisie.*

Analizując przytoczone wyżej przepisy ustawy zauważyć należy, że ustawodawca przyznał upoważnienie dla organu stanowiącego gminy m.in. do przyznania zwolnienia od obowiązku realizacji zajęć, o których mowa w art. 42 ust. 3 ustawy. Z treści art. 42 ust. 7 pkt 2 ustawy wynika zatem wprost, że rozmiar obniżek oraz przyznanie zwolnienia ma nastąpić w uchwale podjętej na podstawie tego przepisu. Uchwała podjęta na ww. podstawie ma stanowić bezpośrednie źródło prawa, na podstawie którego np. dyrektorzy szkół – korzystają z obniżonego tygodniowego obowiązkowego godzinowego wymiaru zajęć lub zwolnienia z tych zajęć. Na podstawie tego przepisu organ nie może natomiast tworzyć regulacji, z których nie wynika wprost zwolnienie od omawianego obowiązku realizacji zajęć, o których mowa w art. 42 ust. 3 ustawy.

Przechodząc do oceny legalności przedmiotowej uchwały, należy wskazać, że jej § 3 nie wypełnia prawidłowo upoważnienia ustawowego. W przepisie tym wskazano, co następuje:

§ 3. W uzasadnionych przypadkach, na wniosek dyrektora, Rada Miasta może zwolnić dyrektora od obowiązku realizacji zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz.

Z powyższej regulacji uchwały jednoznacznie wynika, że Rada Miasta uzależniła zwolnienie nauczycieli (tu: dyrektora), o których mowa w art. 42 ust. 6 ustawy, od realizacji tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć – od zaistnienia zdarzenia przyszłego, bliżej nieokreślonego „uzasadnionego przypadku”. W ocenie organu nadzoru, powyższa regulacja uchwały nie wypełnia prawidłowo upoważnienia ustawowego, gdyż nie określa przedmiotowego zwolnienia od realizacji tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć lecz wskazuje wyłącznie możliwość (posługując się sformułowaniem „może zwolnić”) takiego zwolnienia po spełnieniu przesłanki w niej wskazanej, tj. uzasadnionego przypadku. Jak już wyżej wyjaśniono, Rada Miasta na podstawie art. 42 ust. 7 pkt 2 ustawy była upoważniona zwolnić dyrektora z obowiązku realizacji zajęć, a nie wskazywać możliwość dokonania takiego zwolnienia.

Dodatkowo należy zaznaczyć, że przesłanka wskazana w § 3 uchwały jest niejasna, gdyż nie można z niej dokładnie wywieść, jakie uzasadnione przypadki będą stanowić podstawę do omawianego zwolnienia. W tym miejscu należy podkreślić, że organ nadzoru w pełni podziela pogląd zaprezentowany m.in. w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 17 lutego 2023 r. (II SA/Łd 933/22), zgodnie z którym: *z zasady demokratycznego państwa prawnego wywodzone są również zasady prawidłowej (przyczynowej) legislacji, które nakazują, aby przepisy formułowane były w sposób poprawny, jasny i precyzyjny. Przekroczenie pewnego poziomu niejasności przepisów prawnych może stanowić samoistną przesłankę stwierdzenia ich niezgodności z zasadą państwa prawnego. W doktrynie podnosi się, że zasada określoności prawa jest jedną z dyrektyw prawidłowej legislacji. Stanowi ona także element zasady ochrony zaufania obywatela do państwa i tworzonego przez nie prawa, a także jest funkcjonalnie powiązana z zasadami pewności i bezpieczeństwa prawnego. Na prawodawcy ciąży obowiązek tworzenia przepisów prawa możliwie najbardziej określonych w danym wypadku, zarówno pod względem ich treści, jak i formy. Na oba wymiary określoności prawa składają się takie kryteria, jak: precyzyjność regulacji prawnej, jasność przepisu oraz jego legislacyjna poprawność (por. Tuleja Piotr (red.), Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, wyd. II, LEX/el. 2021).*

Należy zaznaczyć, że przedmiotowa uchwała ma walor aktu powszechnie obowiązującego w rozumieniu art. 40 ust. 1 ustawy. Regulacje zawarte w takiej uchwale powinny być jasne, czytelne, przejrzyste, logiczne oraz zredagowane w taki sposób, by dla przeciętnego adresata były zrozumiałe, tzn. by adresat przepisów uchwały wiedział, w jaki sposób ma się zachować i nie miał żadnych wątpliwości co do tego, jaką regułę postępowania wyznacza dany przepis (tj. czy organ prowadzący szkoły dokonał zwolnienia nauczycieli, o których mowa w art. 42 ust. 6 ustawy od realizacji tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć), a organ stosujący ten przepis wiedział, w jaki sposób go zinterpretować. Z opisanych powyżej względów uchwała w omawianym zakresie wymogów tych nie spełnia, gdyż nie wypełnia prawidłowo delegacji ustawowej i narusza wywodzoną z art. 2 Konstytucji RP zasadę określoności prawa.

Organ nadzoru wskazuje, że możliwe jest doprowadzenie do stanu zgodnego z prawem poprzez wyeliminowanie jedynie wyżej wymienionej części uchwały.

Za „istotne” naruszenie prawa uznaje się uchybienie, prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść w ogóle do obrotu prawnego. W takiej sytuacji konieczne jest stwierdzenie nieważności aktu, czyli jego wyeliminowanie z obrotu prawnego z mocą *ex tunc*, co powoduje, że dany akt, czy jego część nie wywołuje skutków prawnych od samego początku (zob. wyroki Naczelnego

Sądu Administracyjnego z dnia: 15 czerwca 2021 r., sygn. akt III OSK 3457/21, 29 września 2021 r. sygn. akt I OSK 4382/18, 13 stycznia 2022 r., sygn. akt III OSK 542/21, 23 lutego 2022 r., sygn. akt III OSK 2954/21).

Wszystkie przywołane powyżej orzeczenia sądów są dostępne w Centralnej Bazie Orzeczeń Sądów Administracyjnych (CBOSA) pod adresem: www.orzeczenia.nsa.gov.pl.

Przepis art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, iż uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia, w trybie określonym w art. 90.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzenie nieważności uchwały Nr XXIV/423/26 Rady Miasta w Tychach z dnia 15 lipca 2026 r. w sprawie zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dla nauczycieli pełniących funkcje kierownicze, zasad zwalniania z realizacji tego obowiązku oraz określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dla niektórych stanowisk nauczycieli zatrudnionych w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Tychy, w wyżej wymienionej części, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Zastępca Dyrektora Wydziału Nadzoru Prawnego

Iwona Andruszkiewicz